

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
UKRAJNA OKTATÁSI ÉS TUDOMÁNYOS MINISZTERIUMA

Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II
II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Кафедра Педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти
та управління закладом освіти Tanszék

ЗАТВЕРДЖУЮ / JÓVÁHAGYOM”

Завідувач кафедри

Tanszékvezető

Біда О.А.

“13” серпня 2024

“ПОГОДЖУЮ / ELLENJEGYZEM”

Гарант освітньої програми

Szakfelelős

Силадій І.М.

“ ” 2024

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

TANTÁRGYI PROGRAM

Менеджмент освіти

(назва навчальної дисципліни)

Ступінь вищої освіти/felsőoktatás szintje: Другий магістерський рівень

Галузь знань/képzési ág: **01 Освіта/Педагогіка**

Освітня програма / képzési program: Управління закладом освіти

Робоча навчальна програма **Менеджмент освіти** для студентів магістрів і складена відповідно до навчального плану підготовки освітньої програми **Управління закладом освіти** спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки галузі знань 01 Освіта.

Предметом вивчення навчальної дисципліни менеджмент освіти є надання студенту комплексу знань, вмінь, компетентностей з освітніх, педагогічних наук та професійної підготовки здобувачів до управління закладом освіти.

Укладач: Доктор педагогічних наук, професор Силадій І.М.

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри **Педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти та управління закладом освіти.**

Протокол № 1 від “ 13 ” 08 2024 року.

Завідувач кафедри _____ (д.п.н., професор Біда Олена Анатоліївна)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Дата “ _____ ” _____ 2024р.

1. Опис навчальної дисципліни / A tantárgy leírása

Найменування показників / A jellemzők megnevezése	Характеристика навчальної дисципліни / A tantárgy jellemzői	
	денна форма навчання / nappali tagozat	заочна форма навчання / levelező tagozat
Кількість кредитів / Kreditszám – 8	Обов'язкова / Kötelező	
Загальна кількість годин / Összóraszám – 240	Рік підготовки:	
	1-й	1 -й
	Семестр	
	1/2-й	1/2-й
	Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання / Heti óraszám nappali tagozaton: аудиторних / kontakt – 2 самостійної роботи / önálló munka – 4	48 год	16 год
	Практичні, семінарські	
	24 год.	0 год
	Лабораторні	
	год.	0 год
	Самостійна робота	
	168 год.	224 год.
	Індивідуальні завдання:	
	Вид контролю: Залік/іспит	

2. Мета, завдання, компетентності та очікувані програмні результати навчання навчальної дисципліни / A tantárgy célja és feladata

- Метою викладання навчальної дисципліни **“Менеджменту освіти”** є вивчення теоретичних основ та методів системного підходу професійної діяльності менеджменту освітніми закладами, організацію моніторингу освітнього процесу, формування структури управління, здійснювати професійну комунікацію, контролю за результатами педагогічної діяльності, впровадження інновацій, культури менеджера закладу освіти, управління педагогічними системами, демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, усвідомлення взаємодії керівника з підлеглими, партнерами, колегіальними органами, стейкхолдерами, здобувачами, батьками й інше, спрямована на забезпечення їх функціонування та розвитку в освітньому середовищі.
- Основними завданнями вивчення дисципліни **“Менеджменту освіти”** є отримання достовірних наукових знань освітнього, педагогічного і дидактичного менеджменту (відповідно) – протиріччя, закономірності, відносини процесу управління освітніми системами в ринковій економіці, навчальними закладами та навчальними групами. Сучасне бачення у теоретичному

осмисленні управління формальною та неформальною, інформальною освітою, визначати взаємозв'язок, взаємозбагачення різних дисциплін, різних позицій і думок. Вивчення теоретичних основ та методів побудови організаційних структур управління закладами освіти, планування освітнього процесу, формування структури колективу, мотивації педагогічної праці, моніторингу якості педагогічної діяльності, впровадження інновацій, професійної культури, основи прийняття управлінських рішень; матеріально-технічну та фінансово-господарську діяльність закладу освіти, усвідомлення взаємодії керівника з підлеглими, партнерами, своїми керівниками, учнями, батьками, стейкхолдерами, роботодавцями.

3. Згідно з вимогами освітньої програми володіти програмними результатами навчання та компетентностями.

Компетентності якими повинен володіти здобувач:

Загальні компетентності 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10.

ЗК1.Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК2.Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК3.Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4.Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК5.Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК6.Здатність виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

ЗК7.Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК8.Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

ЗК9.Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК10.Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

Професійні компетентності 2,3,4,6,7,9,10,12,13,14

ФК2. Здатність застосовувати та розробляти нові підходи до вирішення задач дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері освіти і педагогіки.

ФК3.Здатність враховувати різноманітність, індивідуальні особливості студентів у плануванні та реалізації освітнього процесу в закладі освіти.

ФК4. Здатність здійснювати експертизу та надавати консультації двома мовами з питань освітньої політики та інновацій в освіті.

ФК6. Здатність управляти стратегічним розвитком команди в педагогічній, науково-педагогічній та управлінській діяльності.

ФК7.Критичне осмислення проблем у сфері освіти/ педагогіки й на межі галузей знань.

ФК8. Здатність інтегрувати знання у сфері освіти/педагогіки та розв'язувати складні задачі у мультидисциплінарних та міждисциплінарних контекстах.

ФК9. Здатність до використання сучасних інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у освітній, дослідницькій та управлінській діяльності.

ФК10. Здатність використання і розвитку фінансово-матеріальних ресурсів освітньої організації / закладу освіти, застосовувати знання культури управління і спілкування у полікультурному середовищі.

ФК11. Здатність розробляти та реалізовувати рішення, формувати професійні якості та демонструвати їх в процесі демократичного управління людьми.

ФК12. Здатність здійснювати владні повноваження держави та власника закладу освіти, здійснювати управлінську діяльність в ринкових умовах.

ФК13. Здатність аналізувати й структурувати проблеми освітньої організації / закладу освіти, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.

ФК14. Здатність ефективно використовувати особистісний потенціал креативності у питаннях управління і організації освітнього середовища теоретичного та практичного навчання.

ПРН:1,2,3,4,5,7,9,10,11,12,14,15

Знати на рівні новітніх досягнень концепції розвитку освіти і педагогіки, методологію відповідних досліджень.

Використовувати сучасні цифрові технології і ресурси у професійній, інноваційній та дослідницькій діяльності.

Формувати педагогічно доцільну партнерську міжособистісну взаємодію, здійснювати ділову комунікацію, зрозуміло і недвозначно доносити власні міркування, висновки та аргументацію з питань освіти і педагогіки до фахівців і широкого загалу, вести проблемно-тематичну дискусію. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення результатів освітньої, професійної діяльності, презентації наукових досліджень та інноваційних проєктів.

Організовувати освітній процес на основі студентоцентрованого, компетентнісного, контекстного підходів та сучасних досягнень освітніх, педагогічних наук, управляти навчально-пізнавальною діяльністю, об'єктивно оцінювати результати навчання здобувачів освіти.

Створювати відкрите освітньо-наукове середовище, сприятливе для здобувачів освіти та спрямоване на забезпечення результатів навчання.

Здійснювати пошук необхідної інформації з освітніх/педагогічних наук у друкованих, електронних та інших джерелах, аналізувати, систематизувати її, оцінюючи достовірність та релевантність.

Приймати ефективні, відповідальні рішення з питань управління в сфері освіти/педагогіки, зокрема у нових або незнайомих середовищах, за наявності багатьох критеріїв та неповної або обмеженої інформації.

Здійснювати консультативну діяльність у сфері освітніх, педагогічних наук.

Вміти застосовувати сучасні тенденції, закономірності розвитку технологій, освітніх методик, сучасні наукові, методологічні та педагогічні засади управління освітою, психолого-педагогічна взаємодії суб'єктів освітнього процесу.

Розуміти роль культури управління та її основні функції, складові культури управління, загальні положення та поняття корпоративної культури, управлінської етики та її складові, імідж освітньої організації та керівника.

Застосовувати комунікаційні навички демократичного управління з педагогічної етики, мовної політики, полікультурності і різноманітності регіону.

Здійснювати самостійне розв'язання складної задачі, розуміння ситуацій у сфері освіти, педагогіки та психології управління, організації теоретичного і практичного навчання.

3. Програма та структура навчальної дисципліни / A tantárgy programja és felépítése

№	Назва теми / A téma címe	Кількість годин / Óraszám
	Розділ 1. Менеджмент у сфері освіти України.	24/8
1	1. Предмет та методи вивчення менеджменту освіти. 2. Структура освітньої системи України та її правове забезпечення. 3. Визначення документів і завдань у системі вищої освіти. 4. Умови надання освітньої діяльності, особливості їх діяльності. 5. Ієрархія управління у закладах освіти. 6. Стратегічне управління в менеджменті освіти 7. Проблеми підготовки керівних кадрів в освіті. 8. Менеджмент у професіограмі педагога. 9. Системний підхід до управління освітніми організаціями. 10. Інфраструктура управління в освіті.	

	11. Фінансове та матеріально-технічне забезпечення закладів освіти. 12. Підвищення ефективності контрольно-аналітичної діяльності закладів та установ освіти. 13. Міжнародне співробітництво у сфері освіти.	
	Розділ 2. Системне управління закладами освіти.	24/8
2.	1. Методологія управління закладом освіти 2. Основні поняття системи управління закладом освіти, закономірності, функції та принципи управління закладами освіти. 3. Особливості управлінської діяльності, наукові підходи до управління закладом освіти. 4. Сучасні парадигми управління закладом освіти, предмет та методи науки управління закладом освіти. 5. Заклад освіти як педагогічна система й об'єкт управління. 6. Різноманіття видів закладів освіти (формальних, неформальних), заклад освіти та його внутрішня побудова, основні підсистеми та процеси в закладі освіти. 7. Взаємодія закладу освіти із зовнішнім середовищем, режим та результати життєдіяльності закладу освіти. 8. Ефективність процесу управління, керівні механізми системи управління. 9. Системне управління функціонуванням та розвитком закладу освіти 10. Призначення організаційної діяльності, організація функціонування закладом освіти, структура та типи управління закладом освіти і його структура. 11. Принципові особливості системного управління розвитком, цільова програма – основний засіб системного управління розвитком. 12. Особливості організації, керівництва та контролю в системному управлінні розвитком закладу освіти.	

4.Теми семінарських занять / A szemináriumi foglalkozások témája

№	Назва теми / A téma címe Розділ 1. Менеджмент у сфері освіти України.	Кількість годин / Óraszám
1.	Переваги та небезпеки пов'язаних із приєднанням до європейського освітнього процесу. Уніфікація змісту освітніх програм і способів їхньої реалізації в рамках єдиного освітнього простору. Законодавча база для галузі освіти.	1
2.	Зміст та функції педагогічного менеджменту. Процес управління у закладі освіти. Зміст та особливості кредитно-накопичувальної системи організації освітнього процесу у ЗВО.	1
3.	Освітня система у рівнево-ступеневому аспекті. Вищі заклади освіти за кваліфікаційними рівнями. Органи управління освітніми закладами.	0,5
4.	Зміст вищої освіти. Структурно-логічна схема підготовки. Державні стандарти освіти. Стандарти вищої освіти вищих навчальних закладів. Науково-методичний комплекс дисципліни.	1

5.	Структурні підрозділи ЗО та принципи управління ними. Ієрархія управління ЗО. Орган громадського самоврядування. Основними завданнями органів студентського самоврядування.	1
6.	Стратегічне управління освітньою організацією-це такий тип управління. Форми стратегічних планів, які виконуються в освітніх організаціях. Технологія підготовки програми розвитку. Маркетингова концепція управління навчальним закладом.	1
7.	Проблема підготовки сучасного менеджера для закладу освіти. Керівники закладів освіти, інших формах власності. Стили керівництва закладом освіти.	1
8.	Науково-педагогічні працівники вузу. Робочий час науково-педагогічного працівника. Перебудова вищої педагогічної освіти. Підвищення кваліфікації. Післявузівська освіта здійснюється в аспірантурі і докторантурі.	1
9.	Комплекс субмоделей діяльності для відстеження результативності освітнього процесу в системі педагогічного менеджменту ЗО. Організаційна структура та керівні механізми системи управління закладом освіти.	1
10.	Принципові особливості системного управління розвитком. Системне планування розвитку закладу освіти: розробка концептуального проекту бажаного майбутнього.	1
11.	Фінансування вищих навчальних закладів. Матеріально-технічне забезпечення закладів освіти.	0,5
12.	Контрольно-аналітична діяльність закладів та установ освіти. Технологія проведення моніторингу результативності навчального процесу в системі педагогічного менеджменту приватних ЗО.	1
13.	Міжнародна діяльність у сфері вищої освіти. Професійна підготовка викладачів у закладах вищої освіти Європи та України. Охарактеризувати участь у міжнародних проектах, етапи по-крокових досліджень.	1
	Всього за розділом:	12
№	Назва теми / A téma címe Розділ 2. Системне управління закладами освіти.	Кількість годин / Óraszám
1.	Методологія управління закладом освіти. Які питання розглядає методологія управління закладом освіти, її структура та призначення. Перспективи входження освіти України в європейський освітній процес.	1
2.	Основні поняття системи управління закладом освіти, закономірності, функції та принципи управління закладами освіти. Назвіть основні принципи управління освітнім закладом та схарактеризуйте їх. Назвіть основні функції управління освітнім закладом та схарактеризуйте їх. Від чого залежить склад функцій управління? Охарактеризуйте поняття «процес управління освітнім закладом».	1
3.	Особливості управлінської діяльності, наукові підходи до управління закладом освіти. Охарактеризуйте сутність процесу інтеграції у закладі освіти. Що таке внутрішнє забезпечення якості освіти? Які існують види навчальних закладів? Назвіть їх. Охарактеризуйте особливості різних видів навчальних закладів як об'єктів управління. Охарактеризуйте основні закони	1

	соціального управління та поясніть причини їх застосування в управлінні освітнім закладом.	
4.	Заклад освіти як педагогічна система й об'єкт управління. Заклад освіти – це динамічна система, тому її можна розглядати як інтегральний процес життєдіяльності. Доведіть чи спростуйте це твердження. Інтегральний процес життєдіяльності закладу освіти складається з чотирьох великих складових. Назвіть та охарактеризуйте їх. Що таке режим життєдіяльності закладу освіти? На підставі яких документів здійснює діяльність педагогічна рада закладу освіти? Які її основні завдання?	1
5.	Взаємодія закладу освіти із зовнішнім середовищем, режим та результати життєдіяльності закладу освіти. Зовнішнє маркетингове середовище функціонування освітнього закладу та його вплив на кон'юнктуру ринку освітніх послуг (політичне і правове, економічне, демографічне, соціокультурне, морально-етичне, науково-технічне). Чим відрізняється система управління освітнім закладом від системи управління іншими соціальними об'єктами?	1
6.	Системне управління функціонуванням та розвитком закладу освіти. Системне планування розвитку закладу освіти: розробка концептуального проекту бажаного майбутнього. Надайте визначення поняття «відкрита соціальна система».	1
7.	Сучасні парадигми управління закладом освіти, предмет та методи науки управління закладом освіти. У чому різниця між функціональним і синергетичним підходами до управління? Які особливості управлінської діяльності та їх сутність? Що таке парадигма?	1
8.	Принципові особливості системного управління розвитком, цільова програма – основний засіб системного управління розвитком. Деякі науковці доводять, що кібернетичний та синергетичний підходи до управління є альтернативними. Спростуйте чи підтвердьте їх думку. Охарактеризуйте поняття «система». До яких систем належать заклади освіти і чому? Які чинники впливають на заклад освіти? Які принципові особливості системного управління розвитком закладу освіти?	1
9.	Різноманіття видів закладів освіти (формальних, неформальних), заклад освіти та його внутрішня побудова, основні підсистеми та процеси в закладі освіти. Що таке місія закладу освіти та як вона визначається? Визначити зміст понять «навчальний час студента», «академічна година», «навчальний тиждень», «кредит». Державні стандарти освіти. Стандарти вищої освіти та освітні програми закладів освіти. Силабуси освітніх компонентів. Охарактеризуйте роль моделі випускника в діяльності закладу освіти.	1
10.	Призначення організаційної діяльності, організація функціонування закладом освіти, структура та типи управління закладом освіти і його структура. Охарактеризуйте сутність процесу делегування повноважень. Проаналізуйте чинні структури закладу освіти. Визначте збіжності та відмінності організаційних структур. Які існують форми управлінської діяльності в закладі освіти?	1
11.	Ефективність процесу управління, керівні механізми системи управління. Проблема підготовки сучасного менеджера для закладу освіти. Керівники закладів освіти, інших формах власності. Які особливості організації, керівництва і контролю в системному управлінні розвитком закладу освіти?	1
12.	Особливості організації, керівництва та контролю в системному управлінні розвитком закладу освіти. Чим відрізняються між собою централізовані та	1

	децентралізовані структури управління освітнім закладом? Охарактеризуйте організаційну структуру управління освітнім закладом. Поясніть сутність поняття «організаційна діяльність закладу освіти» та визначте її основні компоненти. Надайте визначення поняття «підрозділи закладу освіти» та сутність їх функціонування.	
	Всього за розділом:	12
	Разом:	24

4. Самостійна робота / Önálló munka

№	Назва теми / A téma címe	Години
	1. Перебудова вищої освіти в Україні, згідно нового закону про вищу освіту. Якість підготовки в освіті. Перспективи входження освіти України в європейський освітній процес. 2. Проаналізувати, яка система управління освітою діє в Україні. 3. Організація управління в закладах освіти. Дати характеристику закладам післядипломної освіти. Проаналізувати діяльність органів учнівського(студентського) самоврядування в одному з закладів освіти. 4. Розкрити значення менеджменту освіти в сучасних умовах. Виписати та проаналізувати закони України, що регламентують освітню діяльність, проаналізувати Національну стратегію розвитку освіти в Україні по 2030 роки. 5. Виписати назви періодичних видань, що регламентують діяльність керівника закладу освіти, проаналізувати публікації освітнього менеджменту за останній рік. 6. Проаналізувати, яка система управління освітою діє в Україні. 7. Визначити мету та функції управління освітньою організацією. 8. Зміст та порядок розробки стандартів вищої освіти вищих навчальних закладів. Описати структуру, зміст та вимоги до науково-методичного комплексу дисципліни. 9. Охарактеризувати типи навчальних закладів та особливості їх діяльності. 10. Організація управління в закладах освіти. Дати характеристику закладам післядипломної освіти. 11. Проаналізувати діяльність органів учнівського (студентського) самоврядування в одному з закладів освіти. 12. Керівництво як наука і мистецтво. Місце функцій керівництва в системі управління закладом освіти. 13. Стилi керівництва закладом освіти. Ситуаційні підходи до ефективного керівництва. 14. Специфіка керівництва педагогічними колективами. 15. Принципи підбору педагогічних кадрів для закладів освіти. Законспектувати з Кодексу законів України «Про працю» статті, згідно з якими приймають і звільняють з роботи працівників різних галузі освіти. 16. Усвідомити та описати зміст та функції менеджменту освіти. 17. Визначити основні ознаки маркетингової концепції управління навчальним закладом. 18. Описати зміст та особливості кредитно-трансферної системи організації освітнього процесу у закладах освіти.	168/224

19. Визначити зміст понять «навчальний час студента», «академічна година», «навчальний тиждень», «кредит».
20. Охарактеризувати робочий час науково-педагогічного працівника.
21. Концептуальні засади фінансового менеджменту. Фінансова система закладу освіти. Форми та методи ефективного управління фінансами в освітній організації.
22. Залучення інвестицій, як один із напрямів ефективного фінансового менеджменту в освітніх організаціях.
23. Основні принципи освітнього менеджменту і маркетингу. Мікросередовище і характеристика його елементів в освіті (клієнти, конкуренти, маркетингові посередники, контактні аудиторії).
24. Зовнішнє маркетингове середовище функціонування освітнього закладу та його вплив на кон'юнктуру ринку освітніх послуг (політичне і правове, економічне, демографічне, соціокультурне, морально-етичне, науково-технічне).
25. Описати зміст управлінських функцій керівника в соціальних системах (освітніх). Виділити особливості формування критеріїв результативності навчального процесу.
26. Визначити суть кваліметричного підходу до оцінювання якості освітніх послуг.
27. Чим відрізняється система управління освітнім закладом від системи управління іншими соціальним об'єктами?
28. Які особливості організації, керівництва і контролю в системному управлінні розвитком закладу освіти?
29. Від чого залежить склад функцій управління?
30. Охарактеризуйте поняття «процес управління освітнім закладом».
31. Що створює сукупність чотирьох видів управлінських дій: планування, організації, керівництва і контролю?
32. Чим відрізняються між собою централізовані та децентралізовані структури управління освітнім закладом?
33. Охарактеризуйте організаційну структуру управління освітнім закладом.
34. Поясніть сутність поняття «організаційна діяльність закладу освіти» та визначте її основні компоненти.
35. Надайте визначення поняття «підрозділи закладу освіти» та сутність їх функціонування.
36. Охарактеризуйте сутність процесу інтеграції у закладі освіти.
37. Що таке діапазон контролю?
38. Охарактеризуйте процес диференціації освітньої системи закладу освіти та його сутність.
39. Охарактеризуйте сутність процесу делегування повноважень
40. Проаналізуйте чинні структури закладу освіти.
41. Визначте збіжності та відмінності організаційних структур.
42. Які існують форми управлінської діяльності в закладі освіти?
43. На підставі яких документів здійснює діяльність педагогічна рада закладу освіти? Які її основні завдання?
44. Хто є головою педагогічної ради закладу освіти та хто входить до її складу?
45. Які питання знаходяться в компетенції педагогічної ради? Чи є її рішення обов'язковими для виконання?
46. Яке призначення нарад при керівникові закладу освіти? Вимоги до їх проведення.
47. На підставі яких документів здійснює діяльність Поклувальна рада закладу освіти? Які її основні завдання?

48. Що означає поняття «системне управління»?
49. Які принципові особливості системного управління розвитком закладу освіти ?
50. Використанням яких спеціальних засобів забезпечується реалізація системного підходу до управління розвитком закладу освіти ?
51. Призначення цільової програми та її сутність.
52. Наведіть логічну структуру етапів розробки цільової програми.
53. Які особливості організації, керівництва і контролю в системному управлінні розвитком закладу освіти ?
54. Яким чином здійснюється розробка концептуального проекту?
55. Які питання розглядає методологія управління закладом освіти, її структура та призначення.
56. Від чого залежить предмет дослідження управління освітнім закладом?
57. У чому різниця між функціональним і синергетичним підходами до управління?
58. Які особливості управлінської діяльності та їх сутність?
59. Які парадигми управління ви знаєте?
60. Чим відрізняється парадигма від наукового підходу?
61. Деякі науковці доводять, що кібернетичний та синергетичний підходи до управління є альтернативними. Спростуйте чи підтвердьте їх думку.
62. Охарактеризуйте поняття «система».
63. До яких систем належать заклади освіти і чому?
64. Які чинники впливають на заклад освіти?
65. Чим визначається характер життєдіяльності закладу освіти ?
66. Що таке місія закладу освіти та як вона визначається?
67. Охарактеризуйте роль моделі випускника в діяльності закладу освіти.
68. Заклад освіти – це динамічна система, тому її можна розглядати як інтегральний процес життєдіяльності. Доведіть чи спростуйте це твердження.
69. Інтегральний процес життєдіяльності закладу освіти складається з чотирьох великих складових. Назвіть та охарактеризуйте їх.
70. Що таке режим життєдіяльності закладу освіти ?
71. Які результати життєдіяльності закладу освіти ?
72. Які існують види навчальних закладів? Назвіть їх.
73. Охарактеризуйте особливості різних видів навчальних закладів як об'єктів управління.
74. Охарактеризуйте основні закони соціального управління та поясніть причини їх застосування в управлінні освітнім закладом.
75. Чим відрізняється система управління освітнім закладом від системи управління іншими соціальним об'єктами?
76. Надайте визначення поняття «відкрита соціальна система».
77. Назвіть основні принципи управління освітнім закладом та схарактеризуйте їх.
78. Назвіть основні функції управління освітнім закладом та схарактеризуйте їх.
79. Від чого залежить склад функцій управління?
80. Охарактеризуйте поняття «процес управління освітнім закладом».
81. Що створює сукупність чотирьох видів управлінських дій: планування, організації, керівництва і контролю?
82. Чим відрізняються між собою централізовані та децентралізовані структури управління освітнім закладом?
83. Охарактеризуйте організаційну структуру управління освітнім закладом.
84. Поясніть сутність поняття «організаційна діяльність закладу освіти» та визначте її основні компоненти.

85. Надайте визначення поняття «підрозділи закладу освіти» та сутність їх функціонування. 86. Охарактеризуйте сутність процесу інтеграції у закладі освіти. 87. Що таке внутрішнє забезпечення якості освіти? 88. Охарактеризуйте процес диференціації освітньої системи закладу освіти та його сутність. 89. Охарактеризуйте сутність процесу делегування повноважень. 90. Проаналізуйте наявні структури закладу освіти. 91. Визначте збіжності та відмінності організаційних структур. 92. Які існують форми управлінської діяльності в закладі освіти? 93. На підставі яких документів здійснює діяльність педагогічна рада закладу освіти? Які її основні завдання? 94. Хто є головою педагогічної ради закладу освіти та хто входить до її складу? 95. Які питання знаходяться в компетенції педагогічної ради? Чи є її рішення обов'язковими для виконання? 96. Яке призначення нарад при керівникові закладу освіти? Вимоги до їх проведення. 97. На підставі яких документів здійснює діяльність Поклувальна рада закладу освіти? Які її основні завдання? 98. Що означає поняття «системне управління»? 99. Які принципові особливості системного управління розвитком закладу освіти 100. Які особливості керівництва і контролю в управлінні розвитком закладу освіти	
--	--

6. Критерії та засоби оцінювання / Az értékelés formái és kritériumai

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Освітні досягнення магістрантів із дисципліни «Менеджмент освіти» оцінюються за кредитно-накопичувальною системою, в основу якої покладено принцип звітності, накопичувальної системи оцінювання рівня компетентності, знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	---	--	---

До заліку/іспиту допускаються студенти, які відвідували лекційні та семінарські заняття, опрацювали рекомендований мінімум навчальних завдань, прозвітували про самостійну роботу, виконали запропоновані реферативні роботи, і накопили 60 балів на протязі одного семестру. Контроль проводиться, як правило, шляхом письмового виконання індивідуальних завдань із подальшою перевіркою їх викладачем та оголошення оцінки.

У процесі оцінювання навчальних досягнень магістрантів з курсу «Менеджмент освіти» застосовуються такі методи:

- методи усного контролю: Лекції, індивідуальне опитування, фронтальне опитування, дискурс;
- методи письмового контролю: письмове тестування, самостійна робота, реферат, демонстрація;
- методи самоконтролю: самооцінка, самоаналіз.

Критерії контролю та оцінювання результатів навчання		
Семестрові завдання	Бали	Критерії оцінювання
Усне опитування	2/20	За одну правильну відповідь/Максимальна кількість правильних відповідей.
Тести	1/20	За один правильно вирішений тест/ Максимальна кількість правильно вирішених тестів.
Самостійна робота	5/20	За одну якісно виконану роботу/ Максимальна кількість балів за самостійні роботи.
Презентація, контрольна, реферат	10/20	За одну аргументовано опрацьовану презентацію, правильно виконаною контрольною, якісно розкритою та проаналізованою темою реферату/ Максимальна кількість балів за роботи.
Залік/іспит	20	За правильно виконаний залік/іспит

Методичне забезпечення

- підручники, навчальні посібники, навчально-методичні посібники, наукові періодичні видання;
- лани-конспекти лекцій, семінарських та практичних занять;
- семестрові завдання та методичні рекомендації для самостійної роботи здобувачів;
- мультимедійні презентації до навчальних занять.

Технічне забезпечення

- система «UniCheck», «Ідентифік»;
- система управління освітнім процесом «IRIS»;
- технології Wi-Fi;
- Дистанційне навчання на платформах Classroom та Google Workspace for Education на сайті закладу.

7. Рекомендована література

Основна.

1. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 28.05.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
2. Про освіту: Закон України / Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38–39, ст. 380.— Із змінами, внесеними згідно із Законом ЗУ Про освіту №2145-VIII від 05.09.2017 зі змінами 2024.
3. Стандарт вищої освіти наказ Міністерства освіти і науки України 11.05.2021 р. № 520.
4. Бурдонос Л.І., Малишко В.В. Менеджмент і маркетинг в освіті : навчально-методичний посібник. Переяслав-Хмельницький. ФОП Домбровська Я.М., 2019. 90 с.
5. Управління закладом освіти: Підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогічних університетів / С. Г. Немченко, В. В. Крижко, О. С. Боднар, В. В. Радул, О. М. Старокожко, Ю. І. Кондратенко. 2-е вид. перероб. і допов. Бердянськ: БДПУ, 2022. 506 с.
6. Управління закладом освіти: Підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогічних університетів / С.Г. Немченко, В.В. Крижко, І.Ф. Шумілова, О.М. Старокожко, О.Б. Голік. 2-е вид.перероб.і допов. Бердянськ: БДПУ, 2020. 603с.
7. Монографія. С36 Глобалізація системи освіти: механізми демократичної модернізації / І.М. Силадій. – Ужгород: РІК-У, листопад 2020 - 376 с.
8. Професійний стандарт керівника (директора) ЗЗСО МОН України від 17.09.2021року.
9. М 38 Менеджмент освітньої організації / О. І. Мармаза. – Х.: ТОВ «Щедра садиба», 2017. – 126 с.
10. Підготовка фахівців менеджерів до роботи в сфері освіти. Монографія / к. п. н. І.М. Силадій – К. : НПУ імені М.П.Драгоманова, 2013. – 208с.
11. Ідея провідництва в освіті. // І.Богданов, В.Крижко,С.Немченко С.Лисаков. Вища освіта України, 1,2018. С.11-20.
12. Кайдалова Л. Г. К 15 Психологія спілкування : навчальний посібник / Л. Г. Кайдалова, Л. В. Пляка, Н. В. Альохіна, В. С. Шаповалова. — 2-ге вид., перероб. і допов. — Х. : НФаУ, 2018. — 140 с.
13. Касьянова О. М. Контрольно- аналітична діяльність керівника навчального закладу / Олена Миколаївна Касьянова. – Х.: Основа, 2014. – 192 с.
14. Крижко В.В. Генеза провідництва в освіті [Колективна монографія] / І.Богданов, С.Лисаков, С.Клепко, В.Крижко За заг. Ред. Проф. І.Богданова.- К.: Освіта України, 2020 478с.
15. Крижко В.В. Провідництво в освіті. Від ідеї до вічності [Колективна монографія] / І.Богданов, В.Крижко,С.Лисаков,С.Клепко За заг. ред.проф. І. Богданова. Передмова акад. НАПН України В. Андрущенко. – К. : Освіта України, 2017 — 368 с. 73.
16. Крижко В.В. Управління освітою: рефлексивний підхід. Кол.монографія / В.В. Крижко, С. Немченко, О. Голік, І. Шумілова. – Бердянськ: Вид. Ткачук О. В., 2016. – 608 с.
17. Техніка управлінської діяльності [Текст] : навч. посібник для вищих навч. закладів інж.-пед. спец. для слухачів магістратури за спец. 8.000009 "Управління навчальним закладом" / Д. В. Коваленко, І. М. Шалімова, А. С. Шалімова, В. В. Кулешова ; Укр. інж.-пед. акад. - Х. : [б. в.], 2011. - 227 с. : табл., рис.
18. Немченко С.Г Управління освітою: рефлексивний підхід : Колективна монографія / С. Немченко, О. Голік, О. Старокожко, М. Елькін, І. Шумілова, К. Тільчарова, П. Кошелєв, В. Крижко / За заг. ред. проф. В. В. Крижка. – Бердянськ, Видавець Ткачук О. В., 2016. – 467с.

19. Немченко С.Г. Рефлексивна культура : монографія / С.Г. Немченко, О.Б. Голік – Riga LAP Lamberg Academic Publishing, 2018 – 200 с.
20. Немченко С.Г. Теоретичні і методичні засади підготовки керівника загальноосвітнього навчального закладу до рефлексивного управління у педагогічних університетах: монографія / С.Г. Немченко – Бердянськ: Видавець Ткачук О.В., 2017, – 408
21. Провідництво як сучасний фрейм управління змінами в освіті/В. Крижко.. 2018. С.56-62.
22. Проектний менеджмент для інноваційного розвитку освітніх організацій України: навч. посіб. для підготовки магістрів за спеціалізаціями «Управління навчальним закладом» та «Управління проектами», підвищення кваліфікації слухачів, керівників навчальних закладів/З. В. Рябова, А. Б. Єрмоленко, Т. А. Махия та ін.; за заг. ред. академіка В. В. Олійника, маг. Ф. Фреха; НАПН України, ДВНЗ «Ун-т менедж. освіти»; КультурКонтакт Австрія.— К., 2017.— 118 с.

Рекомендована.

1. Управлінські компетенції у професійній діяльності викладача \ редкол.: В.П. Андрущенко, Г.О. Нестеренко, Є.О. Ємельяненко та ін. – К.: Аграр Медіа Груп, 2015. – 384 с.
2. Рябова З. В. Маркетингове управління навчальним закладом як соціально-педагогічна технологія/ З. В. Рябова // Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції «Інноваційний менеджмент у закладах освіти» (21 березня 2017 р.) : в 2 ч. Ч. 2 / Житомир. держ. ун-т ім. І. Франка. Нац. акад. пед. наук України, Полтава держ. Ун-т ім. В. Г. Короленка ; [відп. за вип. : Б. М. Ренькас, Т. Є. Рожнова]. – Житомир : Вид-во ФО-П. Левковець, 2017. – 149-154.
3. Рябова З. В. Готовність керівника навчального закладу до маркетингового управління: кваліметричний аспект [Електронний ресурс] / З. В. Рябова // Соціально-економічні та гуманітарні аспекти світових інноваційних трансформацій: Матеріали І Міжнародної науково-практичної конференції викладачів і аспірантів 30 березня 2016 р. – К. ДВНЗ «Університет менеджменту освіти, 2016.
4. Рябова З. В. Маркетинг і логістика освітніх послуг / З. В. Рябова // Адаптивне управління: теорія і практика: Електронне наукове фахове видання, серія «Педагогіка». – Випуск 4 (6), 2017.
5. Рябова З. В. Проектний менеджмент як технологія управління інноваційним розвитком навчального закладу / З. В. Рябова // Вісник післядипломної освіти: зб. наук. пр. / НАПН України, Ун-т менедж. освіти ; редкол. : О. Л. Ануфрієва [та ін.]. — К., 2005. — Вип. 16(29) / голов. ред. В. В. Олійник. — К. : атопол ГРУП, 2016. — 216 с.
6. Старокожко О. М. Дескриптивний континуум структури аксіологічної парадигми управління освітою / О.М. Старокожко // Педагогічна освіта: теорія і практика: Збірник наукових праць / Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка; Інститут педагогіки НАПН України [гол.ред. Лабунець В.М.]. Вип.24 (1-2018). Ч.1. Кам'янець-Подільський, 2018, 360 с., С.265-271.
7. Старокожко О.М. Траєкторія провідницької парадигми в освітньому просторі України / О.М. Старокожко // Наукові зписки Бердянського державного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки : зб. наук. пр. – Вип.1. -Бердянськ : БДПУ, 2019. – 406с., С.100-109

Електронні джерела інформації.

1. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/zatverdzeni-standarti-vishoyi-osviti>
2. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/2021/09/22/Nakaz-568-zatverdzh-standartu-keriv.22.09.pdf>
3. [ЗУ Про освіту №2145-VIII від 05.09.2017 зі змінами 2024](#)

2. <http://www.mon.gov.ua/>
3. <http://www.khpg.org/index.php?id=1039163718>
4. www.edu.meks-info.ru/tezis2/076.doc
5. <http://srk.kiev.ua/pro-nas>
6. <http://kno.rada.gov.ua>
7. : <http://am.eor.by>

Додаток 1 / 1. számú melléklet

Методичні вказівки до практичних (семінарських) робіт з дисципліни / Módszertani útmutató a gyakorlati (szemináriumi) munkához

Менеджмент освіти tantárgyból

Навчально-методичні вказівки до практичних (семінарських) робіт дисципліни „МО” розроблена на основі затверджених освітніх, кваліфікаційних програм підготовки магістрів. З метою якісного засвоєння учбового матеріалу розробляються професійні програми, навчально-тематичні плани, переліки питань до заліку. Впроваджено систему об’єктивного контролю знань студентів.

А саме:

1. підручники, навчальні посібники, навчально-методичні посібники, наукові періодичні видання;
2. конспекти лекцій, семінарських та практичних занять;
3. індивідуальні семестрові завдання та методичні рекомендації для самостійної роботи слухачів;
4. мультимедійні презентації до навчальних занять;
5. навчальні відеофільми, відеофрагменти лекцій, практичних, навчальних заходів у закладах освіти.

Для практичних робіт дисципліни «Менеджменту освіти» використовуються такі методи навчання: лекція, дискусія, бесіда, семінарське (практичне) заняття, самостійна та індивідуальна робота.

Метод навчання – спосіб подання (представлення) інформації студентові в ході його пізнавальної діяльності, реалізований через дії, які зв'язують викладача й студента.

- Студенти одержують знання на лекції, з навчальної або методичної літератури, через екранний посібник в "готовому" виді. Студенти сприймають і осмислюють факти, оцінки, висновки й залишаються в рамках репродуктивного (відтворюючого) мислення.
- Викладач до викладу матеріалу ставить проблему, формулює пізнавальне завдання на основі різних джерел і засобів. Показує спосіб рішення поставленого завдання. Студенти стають свідками й співучасниками наукового пошуку. Вони не тільки сприймають, усвідомлюють і запам'ятовують готову інформацію, але й стежать за логікою доказів, за рухом думки педагога.
- Словесні: джерелом знання є усне або друковане слово (розповідь, бесіда, інструктаж і ін.)

Методичні вказівки до самостійних робіт з дисципліни / Módszertani útmutató önálló munkához

**Менеджмент освіти
tantárgyból**

Методичні вказівки до самостійних робіт побудовані на основі джерел передачі змісту:

- Організації активного пошуку рішення висунутих у навчанні (або сформульованих самостійно) пізнавальних завдань. Пошук рішення відбувається під керівництвом викладача, або на основі евристичних програм і вказівок. Процес мислення здобуває продуктивний характер.
- Метод дозволяє активізувати мислення, викликати зацікавленість до пізнання на семінарах і колоквиумах.
- Проводиться аналіз матеріалу, постановки проблем і завдань й короткого усного або письмового інструктажу студентів. Студенти самостійно вивчають літературу, джерела, ведуть спостереження і виміри й виконують інші дії пошукового характеру. Навчальна робота безпосередньо переростає в наукове дослідження.
- Студенти одержують знання й уміння, виконуючи практичні дії (вправа, тренування, самоуправління). Джерелом знань є спостережувані предмети, явища, наочні приклади (ілюстрування, показ).
- Елементи дискусії (суперечки, зіткнення позицій, навмисного загострення й навіть перебільшення протиріч в обговорюваному змістовному матеріалі) можуть бути використані майже в будь-яких організаційних формах навчання, включаючи лекції. Дискусійні методи виступають як засіб не тільки навчання, але й виховання.

В основі активних методів лежать: діалогічне спілкування, як між викладачем і студентами, так і між самими студентами; у процесі діалогу розвиваються комунікативні здатності; уміння вирішувати проблеми колективно; розвивається мова студентів.

**Методичні вказівки до комплексних робіт з дисципліни / Módszertani útmutató ellenőrző
dolgozatokhoz**

**Менеджмент освіти
tantárgyból**

Комплексна робота повинна бути оформлена відповідним чином.

До оформлення пред'являються наступні вимоги:

1. Титульний лист.
 2. На другій сторінці – зміст роботи з № сторінок.
 3. Вступ.
 4. Основна частина.
 5. Наявність у роботі таблиць, схем, графіків (якщо тема припускає наявність статистичного матеріалу).
 6. Список використаної літератури.
 7. Дотримання правил оформлення при написанні роботи і вимог до обсягу контрольної роботи.
- Друкований текст роботи пишеться на одній стороні окремих стандартних аркушів формату А-4. Поля: верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм, ліве – 25 мм, праве – 10 мм. Сторінки роботи повинні бути пронумеровані у верхньому правому куті, нумерація починається з другого листа, на якому знаходиться зміст роботи.
- Робота повинна бути оформленою та надрукованою на комп'ютері (шрифт Times New Roman, номер 14, інтервал – полуторний) без перекреслень, уставок, довільного скорочення слів. Граматичні і стилістичні помилки виключаються.
- Контрольна робота може бути виконана об'ємом від 10 до 15 сторінок.

Перелік питань на підсумкового оцінювання.

1. Перспективи входження освіти України в європейський освітній процес.
2. Яка система дошкільної освіти в Україні?
3. Побудувати структуру загальної середньої освіти в Україні.
4. Реформа системи професійно-технічної освіти в Україні.
5. Описати зміст та особливості кредитно-трансферної системи організації освітнього процесу у закладах освіти.
6. Потреба в післядипломної освіти в Україні.
7. Рівні управління освітою.
8. Типи, види навчально-виховних закладів освіти.
9. Структура ЗВО в Україні.
10. Назвати освітні ступені та їх характеристики?
11. Статут закладу освіти.
12. Як проходить ліцензування, атестація і акредитація навчально-виховних закладів освіти?

13. Охарактеризуйте основні закони соціального управління та поясніть причини їх застосування в управлінні освітнім закладом.
14. Надайте визначення поняття «підрозділи закладу освіти» та сутність їх функціонування.
15. Призначення керівника навчально-виховним закладом освіти.
16. Права та обов'язки керівника навчально-виховного закладу освіти
17. Інформаційне забезпечення управління освітніми організаціями.
18. Використання нових інформаційних технологій в діяльності освітнього менеджера.
19. Закони та нормативні документи, що регламентують діяльність освітнього закладу.
20. Сутність державно-громадського управління освітою.
21. Контроль за виконанням управлінських рішень.
22. Звільнення керівника навчально-виховного закладу освіти.
23. Особливості управління освітянським закладом, в якому навчаються і виховуються діти з особливими потребами.
24. Призначення цільової програми та її сутність.
25. Формування трудового колективу закладу освіти.
26. Стилi роботи сучасного керівника закладу освіти.
27. Заклад освіти як відкрита соціально-педагогічна система.
28. Внутрішнє і зовнішнє середовище закладу освіти.
29. Поняття якості освітньої послуги.
30. Підготовка кадрів для закладу освіти.
31. Матеріально – технічна база закладу освіти (основні та оборотні засоби).
32. Основні складові управлінської діяльності.
33. Природа, типи і причини конфліктів в закладах освіти.
34. Ділові наради в закладі освіти.
35. Організація та проведення педагогічних нарад.
36. Охарактеризуйте роль моделі випускника в діяльності закладу освіти.
37. Охарактеризуйте сутність процесу делегування повноважень.
38. Як проходить підсумкова нарада?
39. Стратегічне та поточне планування закладу освіти.
40. Організаційна робота керівника закладу освіти.
41. Форми власності закладів освіти в Україні.
42. Керівництво, як найголовніша функція управління.
43. Особливості фінансування державних та приватних закладів освіти.
44. Педагогічний менеджмент як складова освітнього менеджменту.
45. Контроль в системі освітнього менеджменту.
46. Суб'єкти та об'єкти контролю.
47. Які особливості організації, керівництва і контролю в системному управлінні розвитком закладу освіти ?
48. Культура та мистецтво управління.
49. Типи нововведень в закладі освіти та управління ними.
50. Які види платних освітніх послуг в Україні?
51. Значення менеджменту освіти в сучасних умовах.

Зразок тесту

1. Функція управління це?

- А.** Все те, що повинен робити суб'єкт управління стосовно об'єкта управління.
- Б.** Основне правило, основні теорії управління, знання яких дозволяє здійснювати ефективне управління.
- В.** Визначення ролі та місця кожного члена колективу у досягненні мети організації.
- Г.** Цілеспрямований вплив керівника та інших суб'єктів закладу освіти на працівників закладу освіти з метою спрямування їх на ефективну діяльність закладу освіти.